

mányosságot is), ezekért a szép felfedezésekért, s meghatározásokért, melyeket itteni eszközeinkkel úgysem tudunk volna elvégezni. A magyar kutatónak rendkívül tanulságos ezenkívül annak az exakt, minden részletre kiterjedő vizsgálódásnak tanulmányozása, mellyel LEHMANN dolgozik, s mely igen széleskörű tudáson s a középkori irodalomnak és paleográfiának legmélyebbre ható ismeretén alapszik. Ez a dolgozat-sorozat valóságos útmutatója a magyar kutatónak, hogy milyen módszereket, s milyen ismereteket kell szereznie a középkori írásművek, s ezek fenntartói, a középkori kódexek tanulmányozására.

BARTONIEK EMMA.

Staud Géza: *Magyar Színészeti Bibliográfia.* (Bibliographia Theatralis Hungarica.) Bp. (Kiadja a Magyar Színháztudományi és Színpadművészeti Társaság.) 1938. Nagy 8-r. 352 l. + 1 tábla.

Mindég örömmel tölt el bennünket, ha hiányos könyvészeti irodalmunk, akár csak egy kicsiny részletkérdés feldolgozásával is, de gazdagodik. Pótolhatatlan hiányok vannak bibliográfiai irodalmunknak évtizedekkel ezelőtt és újabban elkészült kötetei között, s nagyon kevés reményünk lehet arra, hogy ezek a hiányok rövid időn belül tetemesen lepadnának. Nem sok reményünk lehet az optimizmusra, hiszen könyvészetünknek éppen ott van a rákfenéje, hogy művelésére nagyon kevesen vállalkoznak. Éppen ezért különös örömünk lehet a fenti vaskos kötet megjelenésekor, mert hiszen szerzője sok évi szorgalmas előmunkálat után mint újonc jelenik meg a bibliográfiai irodalomban. De új, helyesebben újonnan értelmezett a tudomány is, amelynek teljes könyvészeti feldolgozását a szerző tervbe vette. STAUD GÉZA azzal a gondolattal fogott munkához, hogy ha egy új tudomány jól akarja végezni a dolgát, mindenekeelőtt bibliográfiai kézikönyvvel kell rendelkeznie.

A színháztudomány anyaga külön-külön, más és más tudomány-szakoknak vizsgálati tárgya már igen hosszú idő óta. Van olyan része a színháztudománynak, amelyet éppen olyan régen kutatnak, mint az irodalmat, más részét későbbben kezdték feldolgozni, nem egyet pedig a legújabb időben. A színháztudomány igyekszik mindazokat a studiumokat egységbe foglalni, melyek beletartozhatnak ebbe a gyűjtőfogalomba. A színházat, a színjátszást egységnek fogja fel, s kutatási területébe tartozónak érzi mindazokat a kérdéseket, amelyek történelmi, esztétikai, lélektani és más szempontból a drámairodalommal, a drámaírók életével és műveivel foglalkoznak; melyek elemzés tárgyává teszik a színészi alakítást, a színészképzés problémáját; tanulmányozzák a színészek életét és működését; a rendezést, a díszlettervezést, a színpadi zenét. De még ezeken túl is, minden olyan stúdiumot

magáénak vall, amely a színházzal, a színjátszással kapcsolatos, mint például a közönségeléktan, a színházjog, a színházépítés, stb., stb. Ezeknek előrebocsátása után nem lehet kétséges előttünk, hogy egy teljes magyar színháztudományi bibliográfia anyaga felveszi a versenyt akármelyik szaktudományunkéval. Érthető lesz így, hogy STAUD GÉZA vaskos kézikönyve a magyar színészet bibliográfiájának csak egy részét foglalja magába; első része egy több kötetre tervezett *Magyar Színészeti Bibliográfiának*. A megjelent munka azonban így is zárt egészet alkot; felöleli az önállóan megjelent elméleti vonatkozású színészeti szakirodalmat. Ezt a kötetet tervszerű egymásutánban fogják követni a továbbiak. Így a második kötet a színházi zsebkönyvek, a továbbiak pedig a folyóiratokban megjelent színészeti tanulmányok bibliográfiáját közlik majd.

Bibliográfiája módszerének bemutatására hadd álljanak itt a szerző szavai a bevezetésből: „Alaki szempontból fölvettem, nyelvre való tekintet nélkül, minden Magyarországon megjelent, legalább négylapos nyomtatványt. De fölvettem magyar szerzőknek külföldön megjelent, vagy idegen szerzőknek magyar színészeti vonatkozású munkáit is. A műveket szerző vagy címszó szerint betűrendben sorolom föl... Egyébként a címszó, alak, lapszámolás, stb. meghatározásában általában a Széchényi-Könyvtárban használatos rendszert követtem. Mindazon munkáknál, ahol a cím alapján nem nyerünk kellő tájékoztatást a tartalomról, tartalmi kivonatot közöltem. Egyes munkáknak minden kiadását fölvettem, a tartalmi eltérések jelzésével együtt. A művekről megjelent fontosabb ismertetések, valamint a ritkaságok és a kis példányszámban kiadott és könyvkereskedői forgalomba nem került különlenyomatok leőhelyét is feltüntettem. Azokat a munkákat, amelyek sem a budapesti könyvtárakban, sem könyvkereskedői forgalomban nem találhatók, csillaggal jelöltem és utaltam a forrásra, amelyből adataikat merítettem. A bibliográfiai összeállítás után az idegennyelvű munkákat nyelvek szerint külön is csoportosítottam. Ugyanitt csatoltam a részletes címjegyzéket és tárgymutatót...” (5. l.)

STAUD GÉZA munkája a legjobb hazai szaktudományi bibliográfiáink közé tartozik. Kíváncsian várjuk a következő köteteket, amelyeknek megjelenése után olyan könyvészzettel fog a magyar színháztudomány rendelkezni, mint nagyon kevés más tudományágunk.

TOLNAI GÁBOR.

Makkai László és M. Horváth Magda: *A magyar könyvgyűjtő kézikönyve*. Magyar könyvritkaságok és kézikönyvek 1888—1938. közt elért árainak jegyzéke. Összeállították: —. Az Orsz.